

5

Anca Munteanu
Adrian Jinaru
(coordonatori)

Noi interogații
în istoria psihologiei
din perspectiva paradigmei
transpersonale

Editura EUROBIT
Timișoara, 2007

Cuvânt înainte

Cartea de față, a cincea la număr, se înscrie în orizontul unei fructuoase inițiative (pe cale de a deveni o autentică tradiție), din partea unor fondatori și exponenți de elită a *Asociației Europene de Psihologie Transpersonală*: Laura Boggio Gilot (Italia) și Marc Alain Descamps (Franța).

Ca și celelalte volume, publicate până acum, și prezenta lucrare ne invită să reflectăm asupra unor teme importante din bogatul trusou al psihologiei transpersonale, acest curent seducător, aflat în plină ascensiune de prestanță.

De ce un asemenea curent și de ce o asemenea preocupare? Mai întâi, deoarece ființa umană mai este, în mare măsură, o specie neterminată, pentru că majoritatea dintre noi ne-am mutat complet în lumea aceasta și ne obstinăm să rămânem în exil față de noi înșine. Mai apoi, pentru că trăim încă sub dictatura cerebrologiei și a intelectualismului, uitând că avem și o dimensiune spirituală, singura care ne nimbează ființa.

Așa cum cărțile sacre au mai multe niveluri de lectură, decriptarea profundă a psihicului uman reclamă o abordare multifocală, din variate unghiuri și perspective.

Dorind să recucerească latifundiile pierdute ale spiritualității, *Psihologia Transpersonală* a demolat pretenția arogantă a rațiunii de a epuiza imensa noastră totalitate și, mai ales, cea de a se considera singurul port-drapel al ființei umane. Concret, această a patra mare forță din psihologie, care este orientarea transpersonală, adâncește și completează psihologia academică, pledând cu fervoare

pentru ca misterul, sacralitatea, invizibilul să capete drept de cetățenie în existența și cunoașterea umană.

Chiar dacă volumul de față poposește doar asupra unui număr restrâns de teme [unele prezentate la *Simpozionul Asociației Europene de Psihologie Transpersonală*, care s-a desfășurat în vara anului 2006, la Focene di Fiumicino (Roma) din Italia], trăim cu speranța că ele vor reuși să semene în noi toți un sâmbure de schimbare, întrucât, nu e niciodată prea târziu pentru vârsta marelui învăț.

Mulțumim tuturor celor care vor citi această carte, căci prin solidaritatea lor întru asemenea gen de lectură, ne putem consolida convingerea că timpul spiritului a sosit.

Coordonatorii

Karma sau cauzalitatea psihică

Marc-Alain Descamps

Noțiunea orientală de karma declanșează derută și reticență. Totuși, ea nu este altceva decât extensia universală a determinismului. Nimic nu poate fi mai științific. Toate au o cauză, și toate cauzele au un efect. Ceea ce a descoperit filosofia orientală (hindusă, budistă, taoistă) este intricarea universală a cauzelor și a efectelor, sau totala lor interdependență. Altfel spus, este altceva decât principiul determinismului, confirmat întotdeauna de știință. Așadar, este o concepție științifică a psihologiei și a moralei: căci toate au o cauză și nu există efect fără cauză, nici cauză fără efect.

Această teorie se impune după evaluarea unor comportamente printr-o judecată individuală sau printr-o judecată ultimă. Ea aduce în avanscenă un mecanism care pare automat și uneori implacabil, ceea ce îl face să fie și mai înspăimântător și mai recuzat decât interpretarea unor comportamente în cadrul religiei creștine. Toată lumea visează acum la o libertate totală, fără nici o lege, unde fiecare poate să facă ce dorește, fără ca acțiunile sale să aibă consecințe asupra lui sau asupra altora. Dar în cadrul tuturor societăților și grupurilor umane, acțiunile noastre au consecințe și trebuie să respecte legea și reglementările. Sub legile sociale se găsesc normele morale, care se impun fiecărei persoane în parte. De ce n-ar fi la fel și în psihologie și în etică?

Formularea exactă a karmei este simplă și precisă:

*„Ceea ce îndurați acum, ați făcut deja,
ceea ce faceți acum, veți îndura.”*

Exact așa, fără excepții.

Psihologia. În psihologie, aceasta se înțelege perfect prin obișnuință. Orice acțiune și chiar orice gând lasă o urmă în viața psihică. Să luăm ca exemplu obiceiul de a fuma. Fiecare țigară fumată facilitează repetarea actului. Din momentul în care e fumată prima țigară, se stimulează fumarea celei de-a doua, după un timp mai lung sau mai scurt. Repetările sunt la intervale din ce în ce mai scurte, până se ajunge la forme paroxistice, ceea ce înseamnă unul sau două pachete de țigări pe zi. Conform karmei pozitive ar trebui să ne dezobișnuim, dar după cum spune toată lumea, să te lași de fumat e mult mai dificil și mai penibil decât să te reapuci de fumat. Trebuie să se înceapă cu dezintoxicarea corpului de nicotină. Avem aici cel mai bun exemplu de karmă, un corp îmbibat în nicotină și plămânii plini cu gudron. Este și mai dificil cu drogurile, de aceea am fost obligați să inventăm conceptul de „*adicție*” pentru că impregnarea obiectivă a țesutului este cea care provoacă ulterior fenomenul de lipsă. La fel se întâmplă și când se conduce o mașină, care trece regulamentar la semaforul galben, apoi demarează la semaforul roșu, producând uneori o karmă care se dovedește într-o zi catastrofală.

Intervalele. Prima problemă este că intervalul între cauză și consecința sa poate fi de lungă sau scurtă durată. Aceasta variază de la persoană la persoană și pare să depindă de gradul de evoluție și sensibilitate al fiecărui individ.

Pentru ființele umane conectate, sensibile și foarte evaluate, consecința e aproape instantanee. Karma se trăiește aproape în prezent. Nu doar acțiunile, dar și sentimentele și chiar gândurile se realizează imediat, purtându-și roadele. De unde rezultă exigența permanentă a unui control. Nici nu se pune problema să gândești: „*Ce bine ar fi să-și rupă piciorul pe scări*”, sau „*Merită să aibă un*